

Oral History as a Sociological Research Strategy for Analysing Life Practices in a Traumatic Socio-Cultural Context

UDC 316.334.2:316.6

DOI: <https://doi.org/10.15421/172676>**Yereskova Tetiana****Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0001-7011-9590>, ta.ereskova@gmail.com*****Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Kyiv, Ukraine)***

Abstract.

The article examines oral history as a sociological research strategy for analysing life practices within a traumatic socio-cultural context. The study's relevance stems from the growing importance of qualitative methods in investigating social change caused by war and forced migration. In conditions of disrupted life trajectories, oral history serves as a means of interpreting individual experience within its socio-cultural embeddedness. Attention is focused on its potential to reveal meaningful structures of experience.

The methodological framework is based on a qualitative sociological paradigm combined with an interpretative approach and the concepts of social and cultural trauma and narrative analysis. The empirical material includes 103 oral histories of Ukrainian forced migrants collected in 2023-2024 within the international project "Migration Trajectories. Oral Histories of Ukrainian Refugees" (University of Luxembourg (UNI.LU), European Migration Network (EMN), Borys Grinchenko Kyiv University). The author participated in the project as an expert analyst. Interview excerpts were used to assess the possibilities and limits of oral history in studying traumatic experience.

Results. Oral history is shown to be not merely a method of data collection but a sociological research strategy enabling a shift from individual biographical testimonies to typified interpretations of social reality and the identification of meaningful experience.

Conclusions. The application of oral history expands the analytical capacity of sociological research by combining the interpretation of individual experience with the analysis of the socio-cultural context in which life practices are formed, thereby allowing researchers to move beyond event-based and indicator-driven descriptions of social phenomena and processes.

Keywords: oral history, sociological research strategy, life practices, socio-cultural trauma, social narratives, forced migration

Усна історія як соціологічна дослідницька стратегія аналізу життєвих практик у травматичному соціокультурному контексті

Єрескова Тетяна***Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Київ, Україна)***

Анотація.

Стаття присвячена соціологічному осмисленню усної історії як дослідницької стратегії аналізу життєвих практик у травматичному соціокультурному контексті. Актуальність зумовлена зростанням ролі якісних методів у вивченні соціальних змін, спричинених війною та вимушеною міграцією. В умовах порушення життєвих траєкторій усна історія постає інструментом інтерпретації індивідуального досвіду в його соціокультурній зумовленості. Акцент зроблено на її потенціалі як соціологічної стратегії, що дозволяє виявляти сенсові структури досвіду.

Методологічну основу дослідження становить якісна соціологічна парадигма, поєднана з інтерпретативним підходом, концепціями соціальної та культурної травми й наративного аналізу. Емпіричну базу складають 103 усні історії українських вимушених мігрантів, зібрані у 2023-2024 рр. у межах міжнародного дослідницького проєкту «Міграційні траєкторії. Усні історії українських біженців» (Університет Люксембургу (UNI.LU), Європейська міграційна мережа (EMN), Київський університет імені Бориса Грінченка). Авторка брала участь у проєкті як експерт-аналітик. Фрагменти інтерв'ю використано для осмислення можливостей і меж усної історії у дослідженні травматичного досвіду.

Результати. Доведено, що усна історія є не лише методом збору емпіричних даних, а соціологічною дослідницькою стратегією, яка забезпечує перехід від індивідуальних біографічних свідчень до типізованих моделей осмислення соціальної реальності та виявлення сенсових структур досвіду.

Висновки. Застосування усної історії розширює аналітичні можливості соціологічного дослідження, поєднуючи інтерпретацію індивідуального досвіду з аналізом соціокультурного контексту формування життєвих практик у ситуації соціокультурної травми, що дозволяє виходити за межі подієвого та індикаторного опису соціальних явищ та процесів.

Ключові слова: усна історія, соціологічна дослідницька стратегія, життєві практики, соціокультурна травма, соціальні наративи, вимушена міграція

Вступ.

Сучасні соціальні трансформації, спричинені війною, вимушеною міграцією та радикальними зрушеннями повсякденного життя, актуалізують потребу в дослідженнях, здатних фіксувати не лише макросоціальні процеси, а й індивідуальний досвід їх проживання. В умовах незавершеного минулого та триваючих соціальних змін особливого значення набувають якісні соціологічні підходи, що дозволяють реконструювати життєві практики людей у конкретному соціокультурному контексті, виявляти сенси їхніх дій, переживань і стратегій адаптації. У цьому зв'язку усна історія дедалі частіше використовується як інструмент дослідження соціальної реальності, що формується у тісному поєднанні теперішнього досвіду з пам'яттю про події недавнього минулого.

Актуальність звернення до усної історії як аналітичного підходу зумовлена не лише її здатністю зберігати свідчення учасників соціально значущих подій, а й можливістю аналітичного осмислення життєвих практик у ситуаціях соціокультурної травми. Водночас зростання кількості ініціатив, спрямованих на фіксацію усних свідчень, актуалізує проблему розмежування усної історії як наукової дослідницької практики та усної історії як форми громадської, меморіальної чи документальної діяльності. У соціологічному контексті принципово важливим є дотримання методологічних процедур, що забезпечують аналітичну релевантність, порівнюваність емпіричних матеріалів і можливість їх теоретичної інтерпретації.

У межах наукових підходів усна історія трактується по-різному, а саме як метод збору емпіричної інформації, як складова якісної методології або як цілісна дослідницька стратегія, що поєднує логіку формування вибірки, специфіку комунікації з інформантами та принципи інтерпретації соціального досвіду. У цій статті усна історія осмислюється саме як соціологічна дослідницька стратегія, спрямована на аналіз життєвих практик у травматичному соціокультурному контексті, з акцентом на темпоральність досвіду, індивідуальну рефлексивність та можливості типізації наративів.

Методологічну основу дослідження становить якісна соціологічна парадигма, у межах якої усна історія розглядається як цілісний дослідницький підхід, що визначає логіку роботи з емпіричним матеріалом, принципи взаємодії з інформантами та способи інтерпретації соціального досвіду, а не зводиться до окремого методу збору даних. Отримання емпіричної інформації у межах відповідного міжнародного дослідницького проєкту здійснювалося за допомогою глибинних напівструктурованих інтерв'ю як наративної форми фіксації життєвого досвіду, а аналіз матеріалів базувався на застосуванні інтерпретативного та наративного підходів. Водночас

представлена стаття є рефлексивним соціологічним осмисленням аналітичного потенціалу усної історії і не має на меті вичерпний опис чи узагальнення емпіричних результатів проєктного дослідження. Залучений масив усних історій використовується насамперед як аналітичне підґрунтя для осмислення можливостей і меж усної історії як інструмента соціологічного аналізу життєвого досвіду, здатного фіксувати та інтерпретувати життєві практики в умовах травматичних соціокультурних трансформацій.

Метою дослідження є осмислення й обґрунтування аналітичних можливостей усної історії як соціологічної дослідницької стратегії у вивченні життєвих практик в умовах соціокультурної травми, зумовленої війною та вимушеною міграцією.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. У сучасному соціогуманітарному знанні дослідження життєвого досвіду індивідів у кризових і трансформаційних умовах спираються на низку теоретичних і методологічних підходів, що по-різному осмислюють взаємозв'язок соціальних змін, індивідуального сприйняття реальності та формування життєвих практик. Одним із концептуально важливих напрямів у цьому контексті є інтерпретативна соціологія, в межах якої соціальна реальність розглядається не як об'єктивно задана, а як така, що постійно конструюється й переосмислюється індивідами у процесі повсякденної взаємодії.

Значний внесок у розуміння механізмів інтерпретації соціального досвіду зробив А. Шюц, який наголошував, що індивідуальне сприйняття соціальної реальності поєднує суб'єктивний життєвий досвід із типізованими схемами розуміння, сформованими в межах соціального світу (Schutz, 1996). У цьому сенсі розповіді інформантів відображають не лише унікальні біографічні події, а й соціально опосередковані способи осмислення реальності. Такий підхід є принципово важливим для аналізу усних історій, оскільки дозволяє розглядати наративи як форму рефлексивного опрацювання досвіду, а не як просту фіксацію фактів минулого.

Подальший розвиток інтерпретативної логіки аналізу соціального досвіду простежується в дослідженнях соціальних змін і їхніх наслідків для індивідуального та колективного життя. П. Штомпка запропонував концепт культурної травми як аналітичну рамку для пояснення того, яким чином глибинні соціальні трансформації можуть руйнувати звичні системи смислів, норм і життєвих орієнтирів, створюючи стан соціальної дезорієнтації та невизначеності (Sztompka, 2000). У цьому підході травма постає не як суто психологічне явище, а як соціальний феномен, що формується внаслідок порушення усталеного соціального порядку й трансформації культурних кодів.

Соціокультурні виміри травми та адаптації ґрунтовно розробляються й у міждисциплінарних

дослідженнях. Зокрема, Л. Кірмайєр та співавтори розглядають травму як багаторівневий процес, що охоплює індивідуальні переживання, соціальні практики адаптації та взаємодію з інституційним середовищем, підкреслюючи роль культурного контексту у формуванні досвіду травматичних подій (Kirmayer et al., 2010). Цей підхід дозволяє поєднати аналіз суб'єктивного досвіду з ширшими соціальними структурами та культурними рамками.

У новітніх дослідженнях проблем вимушеної міграції, війни та переміщення населення зазначені підходи отримують подальший розвиток. Сучасні автори звертають увагу на те, що наративні й якісні підходи, зокрема усна історія, відіграють ключову роль у дослідженні досвіду біженців, оскільки дозволяють виявити не лише наслідки травми, а й повсякденні практики адаптації, стратегії виживання та осмислення нового соціального середовища (French, 2019; Diab, 2025). Наративи при цьому постають як простір, у межах якого індивіди намагаються відновити порушену біографічну безперервність.

Ці висновки узгоджуються з результатами оглядових та метасинтетичних досліджень останніх років, які також підтверджують, що наративні процеси мають суттєве значення для добробуту, соціальної інтеграції та формування відчуття приналежності серед біженців і вимушених мігрантів (Gilleard et al., 2025; Kulari & Figueiredo, 2025). У цих роботах підкреслюється, що аналіз усних свідчень і життєвих історій дозволяє вийти за межі стандартизованих показників адаптації й звернутися до глибинних соціокультурних аспектів переживання переміщення. У цьому контексті окрему увагу в сучасних дослідженнях приділено гендерно чутливому аналізу досвіду вимушеної міграції. Зокрема, у роботах, присвячених українським жінкам-переселенкам у країнах Європейського Союзу, акцентується увага на поєднанні індивідуальних життєвих стратегій із структурними умовами приймаючого соціального середовища, а також на специфіці інтеграційних практик у професійній та економічній сферах (Polishchuk et al., 2026). Такі дослідження демонструють, що аналіз життєвого досвіду вимушених мігранток потребує залучення якісних і наративних підходів, здатних відобразити складність взаємодії між особистими траєкторіями та соціокультурним контекстом.

Означені аналітичні виклики зумовили те, що методологія та методика усної історії вже набула аксіоматичного значення у сучасних соціальних дослідженнях, що пов'язано з наявністю значного масиву академічних і наукових публікацій, присвячених алгоритмам підготовки, проведення та інтерпретації результатів такого типу досліджень (Summerfield, 2005; Delgado, 2009; Pomarède, 2021; Trower, 2023; Roberta & Divino, 2023; Garwood, 2023). Водночас у науковому полі простежуються

різні підходи до трактування усної історії. Частина досліджень розглядає її передусім як метод збору емпіричних даних або як форму документування індивідуальних свідчень. Натомість у соціологічних дослідженнях дедалі виразніше утверджується підхід, відповідно до якого усна історія постає як цілісна дослідницька стратегія, що поєднує специфічну логіку взаємодії з інформантами, темпоральний вимір досвіду та інтерпретативні процедури аналізу соціальної реальності (French, 2019).

Таким чином, аналіз попередніх досліджень засвідчує, що поєднання інтерпретативної соціології, концепцій соціальної та культурної травми й сучасних наративних підходів до вивчення вимушеної міграції створює продуктивну аналітичну рамку для дослідження життєвих практик у травматичних соціокультурних умовах. Саме в цій теоретико-методологічній площині розташовується підхід, реалізований у даній статті.

Результати дослідження.

Масив усних історій українських вимушених мігрантів, який став предметом рефлексивного осмислення, дає змогу окреслити досвід вимушеного переміщення в умовах війни як комплексну трансформацію життєвих практик, що охоплює як повсякденну організацію життя, так і способи осмислення інформантами власного соціального становища. Вимушена міграція у наративах постає не лише як просторовий зсув, а як розрив біографічної безперервності, що структурує життєвий час за логікою «до» і «після», формуючи відчуття тимчасовості та невизначеності майбутнього.

Інтерпретація інтерв'ю засвідчила, що навіть за умов швидкої формальної інтеграції у приймаючих країнах, зокрема отримання тимчасового захисту, доступу до соціальних виплат і базових послуг, у інформантів фіксуються стійкі прояви травматичності соціокультурного контексту. Більшість респондентів позитивно оцінюють організаційні процедури інституціоналізації свого статусу у приймаючих країнах, що підтверджується як кількісними оцінками, так і якісними свідченнями: «Отримання статусу тимчасового захисту в Бельгії зовсім не було складним і, з урахуванням великої кількості людей, зайняло лише кілька годин» (St.14, 18-29); «Іспанія прийняла нас дуже тепло. У перші дні я подала заявку на тимчасове житло...» (St.36, 18-29); «Отримання статусу тимчасового захисту та фінансової допомоги в Німеччині для мене не було складним» (St.37, 40-49); «Ми отримали документи через 16 днів після прибуття. Залишилося приємне враження від зручної організації: усе було продумано та лояльно» (St.103, 40-49).

Водночас, незалежно від приймаючої країни та умов проживання, у наративах інформантів фіксуються повторювані маркери травматичності соціокультурного середовища. Одним із таких маркерів є соціальна самотність і відчуття

відчуженості, що проявляються навіть у ситуаціях формальної соціальної підтримки: «Іноді мені стає сумно і я дуже сумую за Україною - просто хочеться почути чарівне «Добрий день» у супермаркеті замість "Bună ziua"» (St.33, 18-29); «Останнім часом я перебуваю у стані пригніченості, не впізнаю себе... ніби не рухаюся далі...» (St.56, 40-49). Для частини інформантів соціальна взаємодія у приймаючому середовищі сприймається як поверхова або позбавлена справжнього співпереживання: «Загалом я дуже комунікабельна людина, але в реаліях війни складається враження, що люди поводяться з тобою нещиро...» (St.52, 30-39).

Другим стійким маркером травматичності є вимушений розрив родинних зв'язків, який інформанти описують як постійний емоційний тиск і «підвішений стан»: «Коли живеш в очікуванні моменту, коли зможеш повернутися додому і зустрітися з чоловіком..., перебуваєш у підвішеному стані й не маєш змоги на це вплинути» (St.5, 50-59); «Важко розривати серце навпіл, адже наш старший син залишається в Україні» (St.59, 40-49). Родинна дистанція посилює відчуття незавершеності життєвих траєкторій та ускладнює формування відчуття стабільності у новому середовищі.

Наступним важливим маркером виявилася втрата економічної стабільності та незалежності, яка переживається як приниження соціального статусу та руйнування звичних моделей самозабезпечення: «З незалежних людей із нормальним доходом ми перетворилися на безхатченків, які змушені жебракувати» (St.62, 40-49); «Спочатку було важко. Я почувалася так, ніби живу за рахунок інших...» (St.83, 18-29); «Ти живеш на чужій їжі, спиш у чужих ліжках...» (St.73, 40-49). Навіть після стабілізації житлових і фінансових умов відчуття «тимчасовості» залишається домінуючим.

Вагомим чинником травматичного досвіду є також дисонанс культурно-правових норм із власними життєвими установками та звичками: «Це дещо складно, адже це незнайома країна зі своїми правилами та законами» (St.19, 30-39); «Фактором, який найбільше ускладнює повсякденне життя, є ментальність, яка тут є у людей» (St.51, 18-29). Інформанти часто порівнюють ритм життя, побутові практики та ціннісні орієнтації з українським контекстом, що ускладнює процес прийняття нового соціокультурного середовища.

У частини респондентів фіксуються прояви етнонаціональної сегрегації, які, навіть за поодинокого характеру, суттєво впливають на загальне сприйняття приймаючого суспільства: «У Польщі українців не завжди зустрічають доброзичливо» (St.22, 18-29); «Усе частіше ми з донькою чуємо, що нам слід повертатися "у свою Україну"» (St.60, 40-49). Такі епізоди підсилюють відчуття вразливості та соціальної нестійкості.

Окремим маркером травматичності виявилася інформаційна присутність російськомовного контенту, яку інформанти сприймають як символічне заперечення української культурної окремішності: «У місцевій бібліотеці є розділ із написом «українська музика», але пісні там російською мовою» (St.49, 30-39); «"Русский мир" дуже помітно присутній у Франції» (St.55, 30-39). Ці спостереження актуалізують відчуття незавершеного конфлікту навіть за межами території України.

Узагальнення масиву усних історій дозволило дійти висновку, що незалежно від об'єктивних умов приймаючого середовища, наявність сукупності зазначених маркерів формує у інформантів сприйняття соціокультурного простору як травматичного. Це свідчить про формування відносно гомогенної референціальності та рефлексивності досвіду вимушеної міграції, коли індивідуальні життєві історії виявляють типові сенсові структури та схожі способи осмислення соціальної реальності. Сфокусованість дослідження на досвіді вимушеної міграції вивела на ширший методологічний горизонт осмислення усної історії, зокрема її евристичних можливостей для аналізу життєвих практик у різних травматичних соціокультурних контекстах.

Висновки.

Проведене дослідження засвідчує, що усна історія як соціологічна дослідницька стратегія дозволяє здійснювати глибокий аналіз життєвих практик у кризових соціокультурних умовах, фіксуючи не лише подієві аспекти вимушеної міграції, а й способи інтерпретації індивідами власного досвіду та соціальної позиції у новому середовищі. Аналіз масиву усних історій українських вимушених мігрантів показав, що наративи структурують життєвий час за логікою «до» і «після», відображаючи розрив біографічної безперервності та формування відчуття тимчасовості й невизначеності.

Застосування усної історії у межах інтерпретативної соціологічної парадигми уможливило виявлення латентних маркерів травматичності соціокультурного контексту, вбудованих у повсякденні практики й наративи інформантів. До таких маркерів належать соціальна самотність і відчуття ізольованості, вимушений розрив родинних і соціальних зв'язків, втрата економічної автономії та професійної ідентичності, а також нормативний і культурний дисонанс між очікуваннями мігрантів і реальними соціальними нормами приймаючих суспільств. Виявлення цих маркерів стало можливим саме завдяки аналізу наративного виміру досвіду, який не редукується до формальних показників інтеграції. Практична цінність застосування усної історії як дослідницької стратегії полягає у можливості використання масиву наративних даних для оцінювання ефективності інституційних механізмів інтеграції та систем

соціокультурної mediaції в приймаючих суспільствах. Отримані результати дозволяють критично переосмислити домінування формальних показників інтеграції, таких як працевлаштування чи володіння мовою, та підкреслюють необхідність урахування суб'єктивного досвіду й наративних форм його осмислення при розробленні та реалізації соціальної політики у сфері вимушеної міграції.

Принциповим результатом дослідження є обґрунтування усної історії не лише як методу збору емпіричної інформації, а як цілісної соціологічної дослідницької стратегії, що поєднує логіку формування вибірки, специфіку взаємодії з інформантами та аналітичні процедури інтерпретації життєвого досвіду. Усна історія забезпечує можливість переходу від індивідуальних біографічних розповідей до типізованих моделей осмислення соціальної реальності, виявляючи спільні сенсові структури в досвіді представників однієї соціальної спільноти.

Порівняльний аналіз усних історій дозволяє реконструювати ширший соціокультурний контекст, у межах якого формується індивідуальний досвід, навіть у тих випадках, коли самі інформанти не артикулюють його безпосередньо. Таким чином, усна історія виступає інструментом не лише опису життєвих подій, а й аналітичного осмислення взаємодії між індивідом і приймаючим соціокультурним середовищем, що є особливо важливим для дослідження ситуацій соціокультурної травми. При цьому досвід вимушеної міграції у даному дослідженні розглядається як аналітичний

випадок, що дозволяє продемонструвати можливості усної історії в умовах травматичного соціального контексту, який потенційно може виникати у різних соціальних ситуаціях, не обмежених міграційною проблематикою.

Важливо також зазначити, що аналітичний потенціал усної історії як соціологічної дослідницької стратегії не обмежується конкретним емпіричним полем дослідження. Травматичний соціокультурний контекст може формуватися у різних соціальних ситуаціях, зокрема в умовах постконфліктних трансформацій, пандемій, економічних криз, радикальних інституційних реформ або тривалих станів соціальної невизначеності. За таких умов усна історія уможливує аналіз способів адаптації, переосмислення соціальних норм і реконструкції життєвих стратегій, що надає їй характеру універсального інструмента дослідження життєвих практик у кризових соціальних умовах.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що аналіз масиву усних історій відкриває можливість глибокого й комплексного осмислення життєвих практик у травматичних соціокультурних умовах. Залежно від акцентуації дослідницьких інтересів, усна історія дозволяє встановлювати типологію причинно-наслідкових зв'язків, здійснювати реалістичний опис соціальних процесів і визначати ширший соціокультурний контекст наративів, у межах якого формуються досвід, практики та сенси повсякденних життєвих практик.

REFERENCES

- Delgado, L. de A. N. (2009). História oral e narrativa: tempo, memória e identidades. *História Oral*, <https://doi.org/10.51880/ho.v6i0.62>
- Diab, J. L. (2025). Trauma-informed participatory research in displacement contexts. *Qualitative Research in Psychology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/16094069251351429>
- French, L. (2019). Refugee narratives: Oral history and ethnography; stories and silence. *The Oral History Review*, 46(2), 267-276. https://www.researchgate.net/publication/346413719_Refugee_Narratives_Oral_History_and_Ethnography_Stories_and_Silence
- Garwood, D. (2023). Oral history projects' multiple frames of reference: Implications for stewardship. *Zenodo*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7803690>
- Gilleard, A., Marino, L. V., Smith, T., & Turgoose, D. (2025). A scoping review of the role of narrative processes in refugee wellbeing. *Journal of Child and Family Studies*, 34, 2684-2697. <https://doi.org/10.1007/s10826-025-03145-5>
- Kirmayer, L. J., Kienzler, H., Afana, A. H., & Pedersen, D. (2010). *Trauma and disasters in social and cultural context. Principles of Social Psychiatry* (Second Edition). <https://doi.org/10.1002/9780470684214.ch13>
- Kulari, G., & Figueiredo, S. (2025). Self-perception of children and adolescents' refugees with trauma: A qualitative meta-synthesis. *Behavioral Sciences*, 15(12), Article 1647. <https://doi.org/10.3390/bs15121647>
- Polishchuk, Y., Yereskova, T., Gernego, I., Horbov, V., & Horbova, Y. (2026). Ukrainian displaced women entrepreneurs in EU countries: Pathways to inclusion in the European business environment. *Women's Studies International Forum*, 114, 103201. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2025.103201>
- Pomarède, J. (2021). Oral history and life history. In *Research methods in the social sciences: An A-Z of key concepts*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/hepl/9780198850298.003.0048>
- Roberta, C., & Divino, A. (2023). Theoretical reflections on the use of oral history as a research methodology. *Connecting expertise: Multidisciplinary development for the future*. https://www.researchgate.net/publication/372731128_Theoretical_reflections_on_the_use_of_oral_history_as_a_research_methodology
- Schutz, A. (1996). The problem of social reality. *Phaenomenologica*, vol. 136. Dordrecht: Springer. https://doi.org/10.1007/978-94-017-1077-0_6
- Skotna, N. (2005). *Osoba u rozkolotii tsyvilizatsii: osvita, svitohliad, dii* (Monohrafiia). Lviv: Vydavnytstvo «Ukrainski tekhnolohii».
- Sztompka, P. (2000). Cultural trauma: The other face of social change. *European Journal of Social Theory*, 3(4), 449-466. <https://doi.org/10.1177/136843100003004004>
- Taheri, M., Harding, N., Stettaford, T., Fitzpatrick, S., & McCormack, L. (2024). Female-Specific Refugee Trauma Impacting Psychological Wellbeing Post-Settlement: A Scoping Review of Research. *Journal of Loss and Trauma*, 29(8), 1017-1046. <https://doi.org/10.1080/15325024.2024.2325077>
- Trower, S. (2023). Oral history transcribed, edited, and published. In *Sound writing: Voices, authors, and readers of oral history*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780190905996.003.0004>